ΝΙΚΟΣ ΜΟΥΔΟΥΡΟΣ

Η συνταγματική μεταρρύθμιση προηγείται της διευθέτησης του Κυπριακού για την Άγκυρα

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στην Αντιγόνη Σολομωνίδου Δρουσιώτου
antigoni.drousiotou@phileleftheros.com

Ο Απρίλιος παίζει πάρα πολύ σημαντικό ρόλο

Η παρούσα διαδικασία στο Κυπριακό κορυφώνεται και θα καταλήξει κάπου, δεν θα φθαρεί στο χρόνο, αναλύει ο δόκτωρ Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών Νίκος Μούδουρος, παρότι η εξουσία Ερντογάν επέλεξε να περπατήσει αυτό το δρόμο μέσα σε ένα πάρα πολύ δύσκολο και πολύπλοκο εσωτερικό και περιφερειακό περιβάλλον. Μας προτρέπει να μην αναμένουμε ότι η Τουρκία εύκολα θα κάνει τις οποιεσδήποτε παραχωρήσεις και τονίζει πως σε περίπτωση δημοψηφισμάτων πολύ πιθανόν να χρεωθεί η Τουρκία διεθνώς μια επιτυχία μετά από παρά πολλά χρόνια. Σε περίπτωση μη κατάληξης, τότε το Κυπριακό θα μπει σε μια νέα βάση και θα ανοίξει ένας διεθνής διάλογος για τη μορφή επίλυσης του.

Η Άγκυρα και η εξουσία Ερντογάν επέλεξαν να περπατήσουν αυτό το δρόμο της κορύφωσης μέσα σε ένα πάρα πολύ δύσκολο και πολύπλοκο εσωτερικό και περιφερειακό περιβάλλον

Πώς αξιολογείτε τη σημερινή συγκυρία στο Κυπριακό;

Θα πρέπει να θεωρηθεί ως το κορυφαίο στάδιο μιας διαδικασίας που άρχισε από το 2008 και πήρε έναν άλλο χαρακτήρα με την εκλογή Ακιντζί και τις εντατικοποιημένες συνομιλίες μεταξύ Αναστασιάδη – Ακιντζί.

Έχουμε φτάσει στο τελευταίο στάδιο;

Ναι, με την έννοια ότι συζητείται κάτι που δεν αφορά μόνο τους Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους, αλλά τις τρεις εγγυήτριες δυνάμεις που επηρεάζονται από τις διεθνείς και περιφερειακές εξελίξεις. Έτσι, το πρώτο συμπέρασμα γι' αυτή τη διαδικασία είναι ότι διαθέτει δυναμικά στοιχεία και θα καταλήξει κάπου, δεν θα φθαρεί στο χρόνο. Σύμφωνα με την πολιτική της Άγκυρας, θα πρέπει να έχει πολύ συγκεκριμένα αποτελέσματα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η Άγκυρα και η εξουσία Ερντογάν επέλεξαν να περπατήσουν αυτό το δρόμο της κορύφωσης μέσα σε ένα πάρα πολύ δύσκολο και πολύπλοκο εσωτερικό και περιφερειακό περιβάλλον. Η διαδικασία στο Κυπριακό κορυφώνεται τη στιγμή που υπάρχουν πάρα πολλά ανοικτά ζητήματα εντός της Άγκυρας, με κορυφαίο αυτό της συνταγματικής αναθεώρησης αλλά και της κατάστασης της Συρίας.

Γιατί θέλει ο Ερντογάν αποτελέσματα σε σύντομο χρονικό διάστημα;

Διότι το Κυπριακό αποτελεί ένα ανοικτό ζήτημα για πάρα πολλά χρόνια, ένα πρόβλημα το οποίο σε σύγκριση με τα άλλα δεν προκαλεί τις ίδιες έντονες αρνητικές συνέπειες, έτσι επιλέγει να κορυφώσει μια διαδικασία της οποίας το δίπολο θα έχει το εξής αποτέλεσμα: Σε περίπτωση κατάληξης και δημοψηφισμάτων πολύ πιθανόν να χρεωθεί διεθνώς μια επιτυχία μετά από παρά πολλά χρόνια. Σε περίπτωση μη κατάληξης, τότε το Κυπριακό θα μπει σε μια νέα βάση και θα ανοίξει ένας διεθνής διάλογος για τη μορφή επίλυσης του. Εδώ μπαίνουν πάρα πολλά σενάρια, πιο αρνητικά.

Όπως η προσάρτηση των κατεχομένων στην Τουρκία;

Ναι, μια διαδικασία πιο έντονης ενσωμάτωσης ή μια «ταϊβανοποίηση» με έντονα τα χαρακτηριστικά της Ανατολής. Αν κρίνουμε ότι το τουρκικό κυβερνών κόμμα διαθέτει ένα πολιτικό πρόγραμμα που χαρακτηρίζεται σε κάποιες φάσεις από αναθεωρητισμό, δηλαδή εκεί που μπορεί όταν το βολεύει η συγκυρία, αναθεωρεί τα στάτους κβο που αντιμετωπίζει με τρόπο που να αυξάνεται ο δικός του ρόλος. Αν είναι σωστή η αξιολόγηση ότι πτυχές του κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης διαθέτουν αυτή την ιδεολογία του αναθεωρητισμού, τότε σημαίνει ότι και το Κυπριακό αποτελεί ένα ζήτημα, όχι απαραίτητα πρόβλημα, το οποίο θα πρέπει να κλείσει με μια διεθνή συμφωνία είτε να ανοίξει ο δρόμος με μια νέα διεθνή συζήτησή του.

Ποιο από τα δύο θέλει ο Ερντογάν, με δεδομένο το ότι έκανε επίδειξη αδιαλλαξίας με τις δηλώσεις του αμέσως μετά τη Γενεύη;

Αν βασιστούμε μόνο στις δημόσιες δηλώσεις και τοποθετήσεις που γίνονται από τον ίδιο αλλά και το καταγεγραμμένο πολιτικό πρόγραμμα της κυβέρνησης του, τότε δεν μπορούμε να μιλήσουμε σε τούτη τη συγκυρία για επιλογή προσάρτησης της Κύπρου στην Τουρκία και υπογραμμίζω το «σε τούτη τη συγκυρία». Θα το δούμε να επικαιροποιείται και να ολοκληρώνεται σε μια πιθανότητα αποτυχίας της σημερινής διαδικασίας, αλλά και πάλι για να ανοίξει ένα τέτοιο κεφάλαιο θα πρέπει να μεριμνήσει η Τουρκία να μη χρεωθεί οποιαδήποτε δυσάρεστη αποτυχία στο τραπέζι του διαλόγου. Εκείνο που προτάσσεται αυτή τη στιγμή είναι μια λύση που δεν ονομάζεται από την Άγκυρα ως ομοσπονδιακή, φέρει μόνο κάποια χαρακτηριστικά ομοσπονδίας.

Τα μηνύματα στον πολιτικό λόγο που εκπέμπονται από την Άγκυρα στη συγκεκριμένη συγκυρία είναι αντιφατικά.

Ναι, ο Πρωθυπουργός της Τουρκίας είχε δηλώσει ξεκάθαρα ότι δεν θα μεταβεί στη Γενεύη διότι έχουν πολύ πιο σοβαρές δουλειές να κάνουν στην εθνοσυνέλευση, άρα έθεσε μια πολιτική ιεραρχίας στην ατζέντα της Άγκυρας, ότι η συνταγματική μεταρρύθμιση προηγείται της σημερινής φάσης του Κυπριακού. Από την άλλη, είχαμε τον Πρόεδρο της Τουρκίας, μια μέρα μετά τη Γενεύη να κάνει τις γνωστές δηλώσεις, οι οποίες θα πρέπει να ενταχθούν μέσα σε μια προσπάθεια να καθορίσουν τα όρια του πάρε – δώσε. Αν δούμε προσεκτικά τις δηλώσεις του αναφέρεται σε 3 διαφορετικά κεφάλαια του Κυπριακού. Έθεσε ζήτημα εδαφικού, έβαλε το ζήτημα εγγυήσεων – ασφάλειας και του κεφαλαίου διαμοιρασμός εξουσίας - διακυβέρνηση μέσα από την εκ περιτροπής προεδρία. Προσπάθησε να οριοθετήσει το γήπεδο του παζαρέματος που θα κάνει το επόμενο χρονικό διάστημα μεταξύ αυτών των τριών κεφαλαίων.

Το επόμενο χρονικό διάστημα θα είναι μετά τον Απρίλιο που θα έχουν ξεκαθαρίσει οι συνταγματικές αλλαγές στην Τουρκία;

Μπορούμε να πούμε ότι ο Απρίλιος παίζει πάρα πολύ σημαντικό ρόλο για τον κ. Ερντογάν με την έννοια ότι θα θέλει να σταθεροποιήσει την προεκλογική του εκστρατεία για το δημοψήφισμα και μετά να προχωρήσει σε κάποια άλλα πιο σημαντικά ζητήματα, όμως αυτό δεν μπορεί να είναι δεδομένο, διότι υπάρχουν 2-3 ζητήματα των οποίων οι διαδικασίες δεν μπορούν να ελεχθούν πλήρως μόνο από το ένα μέρος τους. Για παράδειγμα αυτή τη στιγμή έχουμε την κορύφωση στο σημείο της διεθνούς διάσκεψης όσον αφορά στο Κυπριακό. Έχουμε ακόμα μια σύναξη που θα γίνει 23 Ιανουαρίου για το Συριακό. Στο Κυπριακό έχουμε τη ρητορική επανάληψη ότι η Άγκυρα θέλει όσο το δυνατόν πιο σύντομα να κλείσει. Το αν θέλει να χρονοτριβήσει ή όντως να δώσει ρυθμό έντονο και να κλείσει αυτό το ζήτημα εντός του πρώτου εξαμήνου του 2017, θα το ξέρει η διαπραγματευτική ομάδα η οποία θα δει την κατάθεση ή όχι γεφυρωτικών προτάσεων.

Βέβαια δεν είδαμε γεφυρωτικές προτάσεις με βάση και τον χάρτη που κατέθεσαν στη Γενεύη.

Ναι, γιατί για την τουρκική κυβέρνηση, και το υπογράμμισε με ιδιαίτερο τρόπο ο κ. Τσαβούσογλου, αυτό είναι το πρώτο στάδιο της διαπραγμάτευσης.

Με τον κ. Ερντογάν την επομένη να θέλει να ενώσει τα Κόκκινα με τη Μόρφου κάτι που σύμφωνα και με τον κυβερνητικό Εκπρόσωπο, δεν περιλήφθηκε στον χάρτη που κατέθεσε η Τουρκοκυπριακή πλευρά στη Γενεύη, στις 11 Ιανουαρίου.

Η τουρκοκυπριακή κοινότητα σε κάθε κατάθεση χάρτη χαρακτηριζόταν από μια έντονη εσωτερική αντιπαράθεση, διότι ένα μέρος της θεωρούσε ότι παραχώρηση εδαφών τα οποία έχουν κατακτηθεί μετά από πόλεμο, μπορούν να παραχωρηθούν μόνο από την κρατική δύναμη υλοποίησης της κατοχής, που είναι η Τουρκία. Συνεχίζεται με ένα εκσυγχρονισμένο τρόπο αυτή η αντιπαράθεση. Αν επιβεβαιώνονται κάποιες διαρροές, υπάρχει μια μικρή διαφωνία μεταξύ της Τουρκικής κυβέρνησης και της τουρκοκυπριακής ηγεσίας. Η τουρκοκυπριακή ηγεσία «βιάζεται» να διασφαλίσει όλες τις δομές που θα εγγυώνται την πολιτική της ισότητα, μια από τις οποίες είναι η εκ περιτροπής προεδρία, αλλά και η αποτελεσματική συμμετοχή των Τουρκοκυπρίων στη λήψη αποφάσεων. Αυτό το ζήτημα το βλέπουν να σημειώνει πρόοδο σε μια συζήτηση που θα αφορά και το εδαφικό. Από την άλλη, μέρος της εξουσίας της Τουρκίας, όπως π.χ. ο στρατός, αλλά και κάποια μέρη της κυβέρνησης θεωρούν ότι μέρος του προβλήματος των δύο τελευταίων κεφαλαίων, δηλαδή του εδαφικού και της ασφάλειας – εγγυήσεων μπορούν να επιλυθούν μαζί. Ο κ. Ερντογάν με τη δήλωσή του προσπάθησε να προσπεράσει όχι μόνο την τουρκοκυπριακή κοινότητα, αλλά και πιθανές αντιδράσεις στο εσωτερικό του, θέτοντας ένα πλαίσιο παζαρέματος σε πολύ πιο ψηλό επίπεδο.

Αυτό τι δείχνει, να λαμβάνουμε ή όχι υπόψη τις δημόσιες δηλώσεις του κ. Ερντογάν; Διότι κάποιοι λένε ότι τις κάνει για εσωτερική κατανάλωση.

Η μέχρι σήμερα εμπειρία μας δείχνει ότι σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό η δημόσια τοποθέτησή του μπορεί να διαθέτει τις πτυχές της εσωτερικής κατανάλωσης, αλλά είναι η έκφραση των πραγματικών πολιτικών στόχων του για ένα συγκεκριμένο θέμα. Ακόμα και στην περίπτωση που κάνει 180 μοίρες στροφή, έχει σημασία όταν τοποθετείται ο κ. Ερντογάν σε ένα συγκεκριμένο ζήτημα, διότι θέλει ο ίδιος να έχει τον τελικό εκτελεστικό ρόλο στις πιο κρίσιμες αποφάσεις. Αλλά και στην περίπτωση που μια δήλωση γίνεται μόνο για εσωτερική κατανάλωση, η συνεχόμενη επανάληψη της δημιουργεί κάποια δεδομένα.

Με αυτά τα δεδομένα πώς μπορεί να ελπίζουμε σε λύση του Κυπριακού;

Αυτό δεν μπορούμε να το πούμε με απόλυτο τρόπο αυτή τη στιγμή, εφόσον δεν δημοσιοποιήθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις και αντιπροτάσεις της Άγκυρας.

> *Εκείνο που προτάσσεται αυτή τη στιγμή είναι μια λύση που δεν ονομάζεται από την Άγκυρα ως ομοσπονδιακή, φέρει μόνο κάποια χαρακτηριστικά ομοσπονδίας*

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ «ΜΕΣΑΝΑΤΟΛΙΚΟΠΟΙΕΙΤΑΙ»

Ως αναλυτής, βλέπετε την Τουρκία να θέλει να κλείσει το Κυπριακό κάνοντας υποχώρηση στο θέμα εγγυήσεων και αποχώρηση στρατευμάτων;

Όπως είπαμε και πιο πριν αυτά τα ζητήματα που είναι κυρίαρχα στο τουρκικό κράτος, αλλά και στη συνείδηση ενός πολύ μεγάλου μέρους της κοινωνίας της Τουρκίας, είναι πολύ δύσκολα. Υπάρχει η καταγεγραμμένη δημόσια τοποθέτηση από πάρα πολλούς αξιωματούχους με επικεφαλής τον Ερντογάν που άνοιξε το πεδίο διαπραγμάτευσης. Δεν θα πρέπει να αναμένουμε ότι η Τουρκία εύκολα θα κάνει τις οποιεσδήποτε παραχωρήσεις έστω και σε εκείνα τα τρία τα ζητήματα που άνοιξε ο ίδιος ο Πρόεδρος της Τουρκίας. Θα πρέπει να παρακολουθούμε το πώς χειρίζεται η Τουρκία μια ευρύτερη διαπραγμάτευση ανοικτών θεμάτων στην Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή όπου το Κυπριακό ίσως να αποτελεί ένα σημείο του. Ίσως παραχωρήσει κάποια πράγματα για να κλείσει το Κυπριακό επειδή προηγουμένως θα έχει διασφαλίσει κάποια άλλα, πιο σημαντικά, σε άλλα ζητήματα. Άρα το επόμενο τρίμηνο – εξάμηνο θα είναι μια περίοδος που το Κυπριακό θα ενισχύει τις «τάσεις» μεσανατολικοποίησής του, δηλαδή θα μπαίνει σε ένα σχήμα διαπραγμάτευσης που θα αφορά πολλά ανοιχτά ζητήματα στην περιοχή, όπως η ενέργεια, η περιφερειακή αρχιτεκτονική ασφάλειας, το Συριακό, ο ρόλος της Τουρκίας στο Συριακό. Δεν θα συζητείται μόνο η εσωτερική του πτυχή αλλά και η διεθνής.

Αυτό είναι θετικό για μας;

Η συγκυρία από την άποψη των περιφερειακών εξελίξεων δεν μπορεί να ονομαστεί θετική. Είναι μια συγκυρία συνολικής κατάρρευσης, συνολικής αναδιάρθρωσης των ισορροπιών σε ολόκληρη τη Μέση Ανατολή. Όμως είναι κάτι που έπρεπε να περάσουμε. Εμείς θέλουμε να συζητηθεί και η διεθνής του πτυχή.

Μέσα από την κατάρρευση μπορεί η Κύπρος να είναι μια σταθερότητα στην περιοχή;

Όσοι επιθυμούν την επίλυση του Κυπριακού ή όσοι έχουν τον διακηρυγμένο στόχο για μια ομοσπονδιακή λύση του Κυπριακού, είναι στην εντελώς αντίθετη κατεύθυνση των τάσεων διαμελισμού που υπάρχει στην περιοχή. Άρα ναι, υπό αυτή την έννοια, η Κύπρος σε περίπτωση επίλυσης του Κυπριακού μπορεί να αποτελεί το ακριβώς αντίθετο θετικό παράδειγμα.

Εργαλείο η πόλωση για τον Τούρκο Πρόεδρο

Μια Τουρκία με καθημερινά τρομοκρατικά κτυπήματα, με μια οικονομία να καταρρέει, με τους εισαγγελείς να συλλαμβάνουν πριν λίγες μέρες 11 στρατιωτικούς στα κατεχόμενα και 243 στελέχη τουρκικών ενόπλων δυνάμεων σε 54 επαρχίες, εκτός του Συριακού, δείχνει μια πολύ ζοφερή εικόνα.

Είναι μια πάρα πολύ ζοφερή πραγματικότητα. Η μεγαλύτερη τάση που παρατηρείται την τελευταία 5ετία, κυρίως μετά το 2013, είναι η πολυεπίπεδη πόλωση μεταξύ ταυτοτήτων, οικονομικών συμφερόντων, πόλωση μεταξύ πολιτικών κομμάτων. Κυρίαρχη πόλωση που φαίνεται να αποτελεί εργαλείο για την ηγεμονία του ίδιου του Ερντογάν είναι οι ταυτότητες. Δηλαδή η σύγκρουση μεταξύ της τουρκικής και κουρδικής ταυτότητας, μεταξύ του συντηρητικού κομματιού της κοινωνίας με το πιο κοσμικό και φιλελεύθερο. Αυτά τα επίπεδα συγκροτούν αυτό που λέμε πόλωση των ταυτοτήτων στην Τουρκία σήμερα, η οποία έφτασε σε κορυφαία σημεία μέχρι και την ενεργοποίηση ένοπλων συγκρούσεων. Από την άλλη, είναι και μια πόλωση η οποία καλλιεργείται συνειδητά από την ίδια την εξουσία διότι βλέπει ότι μέσα από τέτοια κινητοποίηση του κόσμου μπορεί να συσπειρώνει το πλειοψηφικό ρεύμα του πληθυσμού στο πλευρό της. Πάρα πολλοί οικονομολόγοι μιλούν σήμερα για κρίση στην Τουρκία. Αυτός ο συνδυασμός δημιουργεί ακόμα ένα εκρηκτικό περιβάλλον το οποίο ομολογουμένως δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε πότε θα ομαλοποιηθεί. Η Τουρκία και γενικά η περιοχή μπαίνει σε μια πορεία αποσταθεροποίησης, άρα θα πρέπει όλα τα ανοικτά ζητήματα να κλείσουν όσο πιο σύντομα γίνεται με τον σωστό τρόπο.

Ο Ακιντζί θα επιδιώξει την στήριξη της Άγκυρας στο τελικό πάρε-δώσε

Πώς βλέπετε το κλίμα στα κατεχόμενα, με μια έντονη αντιπολίτευση και τον Οζερσάι, που οι δημοσκοπήσεις τον δείχνουν ως τον επόμενο «πρωθυπουργό», να είχε επιλέξει να μην πάει στη Γενεύη;

Ο κ. Ακιντζί είναι στο μέσο μιας έντονης κριτικής κυρίως από την τουρκοκυπριακή Δεξιά στην οποία συμπεριλαμβάνεται και το νέο κόμμα του Κουντρέτ Οζερσάι, το Κόμμα του Λαού. Ένα δεύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο Τουρκοκύπριος ηγέτης είναι οι διάφορες ανακατατάξεις στον χώρο της Κεντροαριστεράς που παραδοσιακά υποστηρίζει την ομοσπονδιακή διευθέτηση του Κυπριακού. Έχουμε αποσκιρτήσεις και αποχωρήσεις μελών στελεχών από το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα, την επανίδρυση με μια νέα μορφή του κόμματος Κοινοτικής Σωτηρίας που υπήρχε τη δεκαετία του '70, το οποίο είχε διασπαστεί από το Κόμμα Κοινοτικής Δημοκρατίας του Τουρκοκύπριου ηγέτη. Έχουμε επίσης την εμφάνιση πρωτοβουλιών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στον χώρο της ευρύτερης Αριστεράς που αναζητούν άλλες πολιτικές προτάσεις. Σήμερα παρά ποτέ υπάρχει μια γενικευμένη κρίση του πολιτικού συστήματος, το οποίο σταδιακά καταρρέει, άρα υπάρχει η αναγκαιότητα εμφάνισης νέων πολιτικών και κοινωνικών παραγόντων, που βλέπουμε σιγά-σιγά να αναδύονται. Σε περίπτωση κατάρρευσης των συνομιλιών θα έχουμε μπροστά μας πιο ώριμους τους νέους πρωταγωνιστές, ένας από τους οποίους είναι ο Κουντρέτ Οζερσάι. Αυτή είναι η πρώτη πτυχή του προβλήματος.

Ποια είναι η δεύτερη πτυχή της κοινωνίας των Τουρκοκυπρίων;

Είναι η σταθεροποίηση της θέλησης μιας πολύ μεγάλης μερίδας της τουρκοκυπριακής κοινότητας να ξεφύγει από τον εναγκαλισμό της Τουρκίας. Η αποτυχία του 2004 ήταν μεγάλη απογοήτευση που σήμαινε συνέχιση της διαβίωσης των Τουρκοκυπρίων σε ένα καθεστώς χωρίς αναγνώριση υπό την κηδεμονίας της Τουρκίας, με τη διακυβέρνηση Ερντογάν. Άρα η αγωνία τους για λύση είναι μεγάλη, χωρίς όμως να είναι καταγεγραμμένη με οργανωμένο τρόπο και δημόσια όπως το 2004. Υπάρχει μια πλειοψηφική τάση του «ναι» η οποία όμως χρειάζεται πάρα πολλή δουλειά για να οργανωθεί και να σταθεροποιηθεί και πολύ πιθανόν να εξαρτηθεί από τις καλές εξελίξεις στο τραπέζι του διαλόγου.

Αν έχουμε πισωγύρισμα;

Τότε το μέτωπο του «ναι», το οποίο διακρίνεται στα κατεχόμενα όχι όσο το 2004, πιθανόν να ηττηθεί.

Μπορεί αυτό να κάνει τον Μουσταφά Ακιντζί πιο σκληρό διαπραγματευτή για να φέρει ένα σχέδιο που θα είναι σίγουρος ότι θα περάσει από ένα ενδεχόμενο δημοψήφισμα;

Ναι, ο Ακιντζί μπορεί να επηρεάζεται περισσότερο από τα δεξιά του πολιτικού χάρτη και να προβάλλει ορισμένες θέσεις πιο αδιάλλακτες ίσως από αυτές που κάποιοι Ελληνοκύπριοι να ανέμεναν. Όμως υπάρχει και ένα άλλο δεδομένο, η ισορροπία μεταξύ της τουρκοκυπριακής Δεξιάς και της ίδιας της κυβέρνησης της Τουρκίας που είναι πάρα πολύ περίεργη και πολύπλοκη. Ο κ. Ακιντζί θα θέλει να επιδιώξει την στήριξη της Άγκυρας σε ένα τελικό πάρε-δώσε, διότι είναι ένας από τους μεγάλους μηχανισμούς απονομιμοποίησης της τουρκοκυπριακής Δεξιάς που παρουσιάζεται αφοσιωμένη στην εκάστοτε τουρκική κυβέρνηση. Άρα το τελικό πάρα-δώσε που θα αφήσει να γίνει η τουρκική κυβέρνηση είναι εκείνο που σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό θα επηρεάσει όλες τις οργανώσεις, κόμματα που κινούνται στον χώρο της τουρκοκυπριακής δεξιάς.

Υπάρχει σκεπτικισμός σε πτυχές του Κυπριακού;

Βέβαια υπάρχει ένας αναβαθμισμένος σκεπτικισμός και εντός ενός μέρους της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Αν αναπτύσσεται στο τραπέζι του διαλόγου μια πιο αδιάλλακτη θέση από τον Τουρκοκύπριο ηγέτη δεν αποτελεί μόνο ένα παιχνίδι για κέρδος εντυπώσεων στο πρόσωπο της τουρκοκυπριακής Δεξιάς ή της Άγκυρας, υπάρχει και μια κοινωνική μετατόπιση ιδιαίτερα στο ζήτημα του εδαφικού.

Όπως το θέμα της Μόρφου;

Ενώ οι Μορφίτες Τουρκοκύπριοι ήταν από τους πρωταγωνιστές του «ναι» στο δημοψήφισμα του 2004, βλέπουμε ότι υπάρχουν πλέον πιο αναβαθμισμένες τάσεις αρνητισμού, χωρίς να λέμε ότι είναι οι κυρίαρχες, αλλά είναι πιο έντονες από το 2004 στη συγκεκριμένη περιοχή.

Υπάρχει μια δυναμική διαδικασία ενώπιόν μας;

Ναι, δεν πρέπει να υποτιμήσουμε το γεγονός ότι είμαστε στο τελευταίο στάδιο μιας διαδικασίας και αυτή η κορύφωση δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται μονοδρομικά. Αυτή τη στιγμή δεν παρουσιάζει κάποιες τάσεις απόλυτες προς αρνητικό ή θετικό αποτέλεσμα, διότι ο κύριος άξονάς της που είναι η Άγκυρα έχει μια συγκεκριμένη ιεραρχία ανοικτών θεμάτων, τα οποία θα χειριστεί το αμέσως επόμενο τρίμηνο. Δυστυχώς ή ευτυχώς είναι η Τουρκία που έχει περισσότερο πεδίο να κάνει κινήσεις που να φαίνονται ως υποχωρήσεις στον διεθνή παράγοντα και αυτό θα φανεί στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, ανεξάρτητα αν θα είναι ικανοποιητικές για τους Ελληνοκύπριους.

Και συμπλήρωσε λόγω της αστάθειας στη Μέση Ανατολή. Είναι αυτό που λέγαμε πιο πριν για τη μεσανατολικοποίηση του Κυπριακού. Το σύστημα της περιφερειακής ασφάλειας που παίρνει μέσα και την Κύπρο εξακολουθεί να αποτελεί ζήτημα ελληνοτουρκικής ισορροπίας όπως έλεγε η Τουρκία τη δεκαετία του '50 και '60, όμως υποβαθμίζεται σταδιακά αυτός ο παράγοντας και βλέπουμε να ενισχύεται πιο σημαντικά η αγωνία της Τουρκίας για το τι γίνεται στη Μέση Ανατολή στους τομείς τρομοκρατίας, ενέργειας, εμπορίου, οικονομικής ανάπτυξης. Άρα η ασφάλεια έχει και άλλες έννοιες στον 21ο αιώνα για την Τουρκία, γι' αυτό ο κ. Ερντογάν προσπαθεί να κάνει μια διαπραγμάτευση μεταξύ του εγγυητικού συστήματος που θέλει την Τουρκία για πάντα εδώ και άνοιξε το ζήτημα της αποχώρησης στρατευμάτων, χωρίς να ξέρουμε πού θα καταλήξει.

Δηλαδή ό,τι ακούμε σήμερα μπορεί να είναι διαφορετικό μέσα στη διαδικασία που εξελίσσεται;

Η κατάσταση είναι τόσο ρευστή που ναι, έχεις δίκιο, αυτά που ισχύουν το 24ωρο που διανύουμε μπορεί στο επόμενο 24ωρο να μην ισχύουν.

ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Η παραμονή όπως ζητά ο Ταγίπ Ερντογάν ΕΛΔΥΚ και ΤΟΥΡΔΥΚ...

είναι, από τη μια, πολύ σοβαρή μετακίνηση από τη σημερινή κατάσταση.

Αντί 50 χιλιάδες Τούρκοι στρατιώτες, να μειωθούν στους 650.

Ναι, εξαιρετικά μεγάλη διαφορά, μεταφέροντας τον αριθμό της Συμφωνίας Συμμαχίας της Κυπριακής Δημοκρατίας του 1960. Λέει ότι θα μπορούσε να μετακινηθεί σε αυτό τον τομέα της αποχώρησης στρατευμάτων και βάζει την ίδια στιγμή 2-3 άλλα ζητήματα για τα οποία θα θέλει να κάνει ανταλλαγές. Είπε για παράδειγμα ότι στο σύστημα εγγύησης η Τουρκία θα είναι αιώνια παρούσα, άρα άφησε την υπόνοια ότι αντιμετωπίζει το κεφάλαιο εγγυήσεις και ασφάλεια ως δύο διαφορετικά μέρη ενός ενιαίου συνόλου.